

FLYGVAPEN



FRIVILLIGA

FLYGVAPENFRIVILLIGAS MEDLEMSTIDNING

Nr 3 - December 2017



FVRF utbildningar 2018

Military Weekend F 17

FFO Instruktorer på kurs

Höstens centrala kurser

Nya medarbetare vid FVRF



Hans Hansson har ordet



Mörkret har så sakta gjort sitt intåg. Kylan börjar kännas ute och det är inte lång tid till att julen nalkas. FVRF fortsätter oförminskat med verksamhet enligt plan och det levererade resultaten under året är bra.

I vår medlemstidning, på hemsidan, på Facebook och andra sociala medier kan man följa att aktiviteter som FVRF genomför är uppskattade och att de genomförs med gott resultat. Många aktiviteter får i sociala medier fler gillande än vad vi är medlemmar vilket visar på vilken stor genomslagskraft dessa medier har ute hos allmänheten. Förhoppningsvis leder det till att även en och annan söker sig till vår verksamhet och blir medlem.

Riksförbundsstyrelsen har under året genomfört fyra styrelsemöten. På styrelsemötet i september tog styrelsen beslut om en ny inriktning på ungdomsutbildningen efter en fördjupad diskussion. I korthet kan man säga att grundkursen (GK) utgår och sommarkurserna utgör inkörningsport till de efterföljande 3 utbildningsstegen. Kansliet har fått i uppgift att arbeta om innehållet i alla steg i ungdomsutbildningen.

Styrelsen tillsatte tidigt en arbetsgrupp med uppgift att förbereda eventuella kommande uppdrag mot

befattningsutbildning för befattningar i flygvapnets krigsorganisation enligt tidigare inlämnat underlag från kansliet till Försvarmakten. Det har varit oklart med tidsplanen men nu uppfattar vi att Försvarmakten och den politiska nivån vill komma igång med utökningen av insatsorganisationen där ett antal frivilligbefattningar ingår.

Detta kommer att innebära positiva saker för verksamheten ute i regionerna men det kommer även att krävas en arbetsinsats att rekrytera och utbilda mot de nya befattningarna. Inga beslut är tagna men vi räknar med att komma igång med viss ”pilotverksamhet” avseende exempelvis grundläggande kurser under 2018. Styrelsen och kansliet bereder nu frågan och återkommer successivt med inriktningar och direktiv till regionerna.

Styrelsens riktlinjer för 2018 års verksamhet till regionerna är under beredning och dialogiseras med regionernas ordförande innan utskick vid årsskiftet. Ungdomsverksamhet, rekrytering, försvarsupplysning och vuxenverksamhet kommer att ha ett särskilt fokus i riktlinjerna.

Tilldelade uppdragsmedel vid årets början kommer inte att utnyttjas fullt

ut. Orsaken är att några planerade centrala utbildningar även i år har fått ställas in på grund av för få anmälda elever. Här måste vi tillsammans med övriga FFO bli bättre på att fylla de kurser som anordnas.

Vi står på en stabil plattform i huvudmannaskap instruktör. Tillsammans med Försvarmaktens ledarskap och pedagogikenhet, FM LOPE, så har vi under året ytterligare utvecklat den grundläggande instruktörsutbildningen. Den nya utbildningsgången har blivit väl mottagen av elever och kursledningar.

Under 2018 skall vi fortsätta att genomföra en bra och säker verksamhet avseende våra grundläggande uppdrag och leverera det som uppdragsgivaren beställt. Under året kommer även några nya spännande uppgifter och uppdrag i FVRFs verksamhet.

Jag avslutar med att önska föreningens medlemmar och alla ni övriga som läser tidningen en riktigt skön och

God Jul
och ett
Gott Nytt År.

*Hans Hansson
Styrelseordförande FVRF*

Region Nord höstkurs på F 21

Inryckning söndag eftermiddag och kvällen inleds med kallt väder utbildning. Alla insåg nog att denna höstkurs snarare liknade en mild vinterkurs, med kylan och det tunna snötäcket. Men passar det inte lika bra med lite vinterväder då man utbildar sig för att klara vintermiljö?



Ett glatt gäng efter fältdygn

Under måndagen fick alla komplettera med materiel och utrustning, de som inte hade fått ut tidigare, sedan gick vi igenom materiel och utrustning tillsammans. Under kvällen så packade vi våra tross och stridsäckar för kommande fältdygn. De som varit med länge i verksamheten skickades ut i fält direkt för att bygga en bivack att sova i under den kommande natten. Den var mycket mysig, men lite kall utan brasa, eftersom ingen av oss ville sitta eldpost i tre timmar var. Vintersäcken räckte till för att inte



Omhändertagande av en skadad

frysa, men varmt kan jag inte påstå att det var.

Under tisdagen så var aktiviteterna på agendan, förutom revelj 06.00, städning och frukostskjutning med .22 long och tältförläggning i fält. Sedan kom vi att stanna ute i fält tills onsdag förmiddag. Latriner, kissgropar och tvättplatser skulle tillverkas innan det mesta av mörkret föll. Fempunktstvätt i mörker och kyla var något nytt för de flesta, det är något helt annat än en varm sommarkväll i juli.



Övning i brandsläckning

Under onsdagen gällde rivning av förläggning innan frukost. Sedan delades plutonen i två grupper för att turas om att utföra sjukvård, studiebesök på hundgården och överlevnad (väderstreck, mat, bivack etc.). Sedan blev det dags att vandra hemåt mot kasern. Där fick ett gäng ungdomar agera som sjukvårdare och bland annat tejpa om fötter på de som hade besvär. Efter en varm middag blev det dags för en mycket uppskattad mörkerutbildning. Har hört många ungdomar som aldrig tidigare trott att de skulle längta efter att få sova i de varma logementssängarna inne på kasern.

Torsdag innehöll vård av gemensam samt personlig materiel, vapenvård och brand innan den gemensamma middagen, Sveriges nationalrätt: tacos. Efter ett par dagar i grönkläder känns det ovant att äta tillsammans som civila, men gemenskapen kunde

inte vara starkare än när man vet att man snart måste skiljas åt.

Efter fredagens storstädning och avslutning så skiljs vi åter igen för att snart återse varandras ansikten på nästa kurs. Vill bara tacka alla inblandade för att ni gör dessa kurser möjliga för oss. Vem vill sitta hemma och äta godis på Halloween när man kan vara ute i skogen, skjuta eller använda mörkermateriel? Kurserna är guld värda.

*Silje & Mimmi/FVRF-Nord
Bilder: Matilda Sternland*



Box 2001, S-103 11 STOCKHOLM

Besöksadress:

Lilla Nygatan 14

E-post: info@fvrf.se

Leveransadress:

Schönfeldts gränd 5

S-111 27 STOCKHOLM

Ossi Koukkula - Tel. 08-514 392 86

ossi.koukkula@fvrf.se

Ansvarig utgivare

Utbildningsfrågor:

Jan Otterström - Tel. 08-514 392 90

jan.otterstrom@fvrf.se

Lars Pettersson - Tel. 070-58 000 59

lars.pettersson@fvrf.se

Tord Wallin - tel. 08-514 392 96

tord.wallin@fvrf.se

Ekonomi:

Mariana Lindström - Tel. 08-514 392 85

mariana.lindstrom@fvrf.se

Redaktör/Grafisk formgivning:

Sven-Owe Andersson

svenowe.andersson@comhem.se

Foton, utan uppgift om fotograf, är tagna av FVRF.

Citera gärna tidningen men ange alltid källan.

För insänt material ansvaras ej.

Vi förbehåller oss rätten att redigera och förkorta artiklar för att passa format och spara plats.

Tryckt på Ljungbergs Tryckeri, Klippan

FFO-instruktörer på årlig konferens

Helgen den 7–8 oktober genomfördes den årliga instruktörskonferensen med Flygvapenfrivilliga som kursansvarig. Konferensen var förlagd till HvSS i Vällinge. Under utbildningshelgen deltog ca 30 instruktörer från sju av våra FFO.

Tema och inriktning under helgen var instruktörstjänst med ämnet ungdomspedagogik i grunden. Övrigt som informerades om var, könsneutral totalförsvarsplikt och återinförande av militär grundutbildning med plikt samt information från HVK PROD FRIV där också ungdomsverksamheten var i centrum.



Jonas von Reybekiel Trostek om ungdomspedagogik

Efter att Ossi Koukkula, Flygvapenfrivilligas GS, hälsat deltagarna välkomna informerade kn Thomas Hillemar om verksamheten vid HvSS. Jonas von Reybekiel Trostek, PhD/lektor vid Stockholms Universitet inledde därefter med ett mycket uppskattat och intressant föredrag med rubriken ”Att arbeta med unga, perspektiv på lärande och undervisning”.

Under eftermiddagen förklarade övlt

Per Schedin, HKV, vad som kommer att ske när återinförande av militär grundutbildning med plikt genomförs. Andreas Bjurefors från Fryshuset höll ett intressant föredrag om hur man inom Fryshuset handgripligt arbetar med ungdomar inom sin verksamhet. Mikael Sjöberg med erfarenhet som kurschef för flera av FVRF kurser inom ungdomspedagogik delgav deltagarna sina erfarenheter på ett medryckande sätt.



Per Schedin informerar om mönstring och GU



Andreas Bjurefors från Fryshuset med ett intressant föredrag



Stefan Törngren från Högkvarteret

Eftermiddagen avslutades med att mj Stefan Törngren, PROD FRIV redovisade Högkvarterets syn på ungdomsverksamheten i FM.

På lördagskvällen samlades deltagarna till en god middag med hög stämning och där många gemensamma minnen och historier berättades. Kvällen avslutades med kaffe och kaka på HvSS mäss.

Söndagen startade upp med alla deltagare på plats, pigga och vakna



Sanne Annersand från Lottorna redovisar sin grupps arbete



Kent Ahlqvist beskriver FRO verksamhet



Mikael Sjöberg om kurs i Ungdomspedagogik



Ulf Hammarlund redovisar Försvarsutbildarnas instruktörer

för ännu en dag i instruktörstjänstens tecken. Dagens första pass startade med ett grupparbete avseende FFO ungdomsverksamhet och avslutades med redovisning och diskussion. Grupparbetet gav många nya tankar och infallsvinklar och var ett uppskattat inslag med stor deltagaraktivitet.

Eftermiddagens sista pass, som hölls av Thom Gustafsson och FVRF utbildningschef, Jan Otterström innehöll information om arbetet inom Huvudmannaskap Instruktör och ledarskap vad avsåg utveckling och utbildning.

Efter detta sista pass avslutades helgen med 30 nöjda deltagare,

sannolikt något bättre rustade i sitt arbete inom pedagogik och särskilt inom ungdomsverksamheten. Slutligen, stort TACK till er alla, HvSS, deltagare och föreläsare för en fin och utvecklande helg tillsammans. Nästa år hoppas vi på att dubbelt så många FFO deltar.

Lars Pettersson/FVRF



Deltagarna lyssnar allvarsamt

Årets Instruktörskurser Grund är genomförda

Med IK G i Halmstad i slutet av november avslutas årets serie av fyra grundkurser för FFO blivande instruktörer, ca 50 elever har genomfört IK G. Kurserna har varit förlagda till Ronneby, Halmstad, Linköping och nu den sista i Halmstad.



IK G Linköping - Foto: Leo Stolpe

IK G, 14 dagar, är som bekant den första kursen för den blivande instruktören, oavsett FFO tillhörighet.



IK G Halmstad november

Efter denna kurs går eleven vidare till kurs IK Tillämpning, 9 dagar, denna kurs kan genomföras antingen som en central IK T där eleverna övar med varandra, eller så kan kursen genomföras inom eget fack/tjänsteområde, exempelvis i samband med en kurs för fältkockar, stabsassistenter, lastbilsförare mfl. De flesta elever väljer att gå central IK T som genomförs i FVRF regi tre gånger per år.

IK G kursplan har under det gångna året omarbetats något och med inriktning mot fler praktiska övningar och huvudvikten lagd på utbildningsmetoden, **"Visa-Instruera-Öva-Öva-Öva-Pröva"**. Såväl elever som lärare har upplevt den nya inriktningen i utbildningen som mycket positivt.

Kn Mikael Hvinlund, kurschef på två av årets IK G och med lång erfarenhet av utbildning av blivande instruktörer säger detta om den nya inriktningen i grundutbildningen:

"Redan vid uppstarten av IK G i Linköping med det nya konceptet som grund upplevde jag tydligt att en större trygghet infann sig i kursen. Mina instruktörer påtalade redan under förberedelsearbetet att de kände en större tydlighet i vad som skulle



IK G Ronneby

utbildas i och fann en klarare struktur. Eleverna har inte något att jämföra med, men deras utbildningsresultat visar att kursplanen med den delvis nya inriktningen har hamnat rätt."

Lars Pettersson/FVRF



IK G Halmstad juli

Foto: Veronica Fredriksson

Military Weekend, MV



Flygvapenfrivilligas fem MW under 2018 finns nu på vår hemsida, www.fvrf.se

Hjälp till att rekrytera till de olika kurserna bland dina närmsta vänner och bekanta.

Medalj vid Rikshemvärnandet i Skellefteå



FVRF ordf Anders Karlsson får Hv guldmedalj

Vid Rikshemvärnandet den 10-12 november i Skellefteå erhöll vår Riksförbundsordförande Anders Karlson Hemvärnets förtjänstmedalj i guld. Flygvapenfrivilliga gratulerar.

Hela försvarsmaksledningen var där samtliga tre generallöjtnanter, ÖB, generaldirektör och försvarsminister Peter Hultqvist, stor uppslutning och

det visar väl på att de numera tycker att frivilligverksamheten är viktig. Det var tal både från försvarsministern och ÖB båda talen mycket uppskattade starka applåder efter.

Rikstinget hade att behandla 103 motioner från hela landet, allt från knäskydd, reflexvästar till nya lastfordon. Debatten var livlig och bra med många kloka synpunkter och beslut.



Försvarsminister Peter Hultqvist i talarstolen

Steffen Hansen anställs som utbildningschef vid Flygvapenfrivilliga

Steffen tillträder befattningen den 1 februari 2018. Steffen är överstelöjtnant i Flygvapnet och har en bakgrund som helikopterpilot i arméflyget och Flygvapnet. Han har bland annat tjänstgjort som utbildningsledare vid helikopterflottiljen och genomfört flera internationella uppdrag. Den senaste som stabschef vid FN:s sektor högkvarter i Timbuktu. Steffen är 55 år och bor i Stockholm. Han avgår



med flygförarpension från Försvarsmakten.

Steffen Hansen efterträder nuvarande utbildningschef Jan Otterström som under våren 2018 successivt kommer att minska ner på sin verksamhet.

Vi hälsar Steffen Hansen välkommen till Flygvapenfrivilliga. En utförligare presentation kommer i anslutning till tillträdet.

Military Weekend på F 17 Ronneby

I mitten av oktober anländer en samling förväntansfulla Military Weekend, MW, elever till F 17 i Ronneby. Eleverna utrustas med fältuniform modell 90 samt massor av övrig utrustning som ska användas under kursen. Efter närvarokontroll, välkomnande av kurschefen Lt Ola Malm påbörjades utbildningen med genomgång av de olika frivilliga försvarsorganisationerna och dess verksamhetsområden, utbildningar och uppgifter i ofred. Senare under kvällen påbörjas utbildning och ett arbete med att lära och förstå Försvarsmaktens värdegrund.

F 17 yrkesinformatör informerade om de olika yrken och vad de arbetar med inom försvarsmakten, MW-eleverna hade många bra och väl formulerade frågor som instruktörslaget som yrkesvägledaren svarade på. Fysisk träning var nästa punkt på programmet och eleverna antog utmaningen att



Besök på R 3, mycket intressant



Här blev det jobbigt, tungt och uppför

genomföra multitestet. Vissa grenar är lätta andra svåra allt beroende på vem du är och hur mycket du tränat. Men tillsammans lyckas dessa eleverna ta sig igenom detta med ett leende och ökad självinsikt. Därefter var det dags för ett besök på R 3, spännande att få på sig skyddsutrustning, gå på rullband och självklart åka ner för den långa banddrutschkanan.

Lördag eftermiddag var det dags att åka Bandvagn till skjutbanan och där få uppleva vapentjänst med en ”prova på skjutning” vilket alla elever tyckte var jättespännande. Samtidigt som vapentjänsten pågick hade den andra halvan av kursen sjukvårdstjänst och sedan växlade man mellan övningsmomenten.

Innan natten smyger sig på hinner eleverna med att upprätta ett 20-manstält med tillhörande bekvämlighetsanordningar för mat, hygien och latrin. Eldpostlista upprättas och



Flera skadade, prioritera och omhändertarta, gick bra



Fysisk träning, jobbiga men trevliga träningsmoment

pass fördelas över nattens alla timmar. För att hålla en hög beredskap och följa försvarsmaktens krav och bestämmelser vad avser verksamhetssäkerhet fanns det hela tiden vakthavande befäl på plats bland eleverna. På morgonen väntas en ordentlig äggfrukost och sedan, det mycket viktiga momentet VÅRD av lånad och använd utrustning och materiell.

Flera av eleverna uttryckte spontant att de gärna hade stannat ett par dagar till. Alla sa att de hade fått en god inblick i hur försvarsmakten arbetar och vet nu bättre om och hur de ska ställa sig till de olika alternativen som finns i och kring försvarsmaktens olika uppgifter.

Så LYCKA TILL ALLA NI som var med på F 17 Military Weekend.

*Bild och text:
Pia Thörn/Instruktör MW*

Ny medarbetare på kansliet



Rickard Törnstråle heter jag och är från den 30 oktober den "nye" på FVRF kansli.

Jag har nyligen fyllt 53 och lever mitt liv i södra Sverige tillsammans med

min fru, son, hästar och hundar, dottern har flyttat ut och sett till att jag nu även har ett barnbarn. Jag inledde min Försvarsmaktsbana i Luftvärnet på dåvarande LV 4 i Ystad, placerad som värnpliktig gruppchef på närskydd. Senare blev jag rekryterad som frivillig till Flygvapnets markstridsförband och har sedan avancerat till Löjtnant, jag har idag en placering på bataljonsstabsnivå i sektion S.

Inom Flygvapenfrivilliga har jag varit aktiv sedan slutet på 1980 talet, Jag har parallellt med mitt "civila" jobb, medverkat som instruktör och kurschef på många av Flygvapenfrivilligas kurser. Förutom kursverk-

samheten har jag jobbat aktivt som styrelsemedlem både regionalt och centralt.

På kansliet kommer jag att vara underställd utbildningschefen och därmed vara involverad i utveckling och genomförande av den pedagogiska verksamhetens på våra olika utbildningsområden. Jag kommer också att stötta personal, kurschefer och instruktörer ute i utbildningsverksamheten.

Jag ser fram emot att på heltid medverka i flygvapenfrivilligas verksamhet.

Rickard Törnstråle

Flygvapenfrivilligas Medaljer

FVRF har tre utmärkelser, Förtjänsttecken, Kunglig Silvermedalj och den högsta utmärkelsen, Kunglig Guldmedalj.

Vi vill att DU som medlem, senast den 1 februari 2018, föreslår din styrelse om du har förslag på någon som bör uppmärksammas.

FVRF har Riksstämman i Linköping den 13-14 oktober 2018.

Här nedan ser du de olika medaljerna, de Kungliga har alltid en krona överst.



Intresset ökar för IK Kurschefskurs

Under oktober 2017 genomförde Flygvapenfrivilliga IK Kurschef för andra gången och det skedde med stöd av Luftstridsskolans Frivilligsektion i Halmstad. Kursen har funnits i många år, men innehåll och upplägg har utvecklats och anpassats efter dagens krav enligt lagar, förordningar och Försvarmaktens (FM) krav. Under fjolåret genomfördes pilotkursen på samma plats och med erfarenheter från denna har nödvändiga justeringar gjorts i årets upplaga.

Elever med tillhörighet från alltför frivilliga försvarsorganisationer (FFO) söker sig till den nya kurschefskursen. Det är en komplex uppgift att vara kurschef och medvetenheten om att skaffa sig erforderlig utbildning ökar bland FFO. Kursen behandlar i huvudsak grunderna i att organisera, planera och leda verksamhet som FFO får i uppdrag av FM. Kurschefens uppgift är bl.a. att skapa bästa möjliga förutsättningar för instruktörslaget att utbilda eleverna,



Kurschefen Thomas Nylin med skärpa i blicken

men också att administrera kursen och att hantera konflikter som kan uppstå.

För att kurschefen ska kunna lösa sin uppgift tilldelas denne arbetsledningsrätt av den FFO som äger uppdraget och som också är arbetsgivare. Kurschefskapet är en ansvarsfull uppgift och det innebär både rättig-

heter och skyldigheter att företräda en arbetsgivare. Det ska ske på lagstadgat sätt och det är därför viktigt att blivande kurschefer får nödvändig utbildning.

Eleverna på kurschefskursen i Halmstad genomförde kursen med stort engagemang! Teori blandades med praktik för att efterlikna verkligheten så mycket som möjligt. När eleverna närmade sig slutet av kursen fick de blicka in i framtiden, främst för att planera lämpliga tillfällen för att er-hålla praktik under handledning. Det är viktigt att eleven efter genomförd kurs skaffar sig en handledare, ex. en mentor, för att bli en kompetent kurschef. I samband med kursavslutningen kunde samtliga elever stolt sträcka på sig och med godkänt resultat bli ambassadörer för den viktiga kurschefskursen.

*Thomas Nylin
Kurschef*



Elever och lärare på kurschefskursen



Instruktörskurs Uppgradering

Instruktörskurs Uppgradering, IK UG, genomfördes för första gången och som en "Pilotkurs" i mitten av november på Tylebäck kursgård. Kursens 17 anmälda elever kom från SLK, FRO och FVRF, alla elever kom till kursstart, när hände det senast, ja inte vet jag. Med alla elever på plats kunde vi i kursledningen känna en viss tillförsikt om att det skulle bli en nyttig och behövd kurs, vi fick rätt.

Vad är då IK UG för en kurs och vad är dess syfte och mål. Den första gången tanken på kursen kom upp var i Ag/Instruktör för några år sedan där någon sa "det behövs en kurs för att få igång instruktörer som inte varit med på ett tag". Där föddes tanken, kursplan gjordes och kursen planerades och låg ute till ansökan från 2016 men inga elever sökte. År 2017 gjordes förnyat försök och resultatet



Mickael Sjöberg handlinger en av grupperna

blev 17 elever. Syftet med kursen är att, *uppgradera instruktörs kunskap och färdighet*. Målet med kursen är att, *eleven skall efter kursen kunna verka som instruktör vid utbildning inom FFO, inledningsvis med handledning*.



Lennart Back FRO redovisar sin gruppens arbete

avslutades med ungdomspedagogik och genomgång av Handbok Utbildningsmetodik.

Under söndagen var övningsmomenten uteslutande av praktisk karaktär med korta teoretiska inledningar. Här avhandlades bla betydelsen av ett noggrant förberedelsearbete avseende rekognosering, plan, PM samt riskbedömning.

Dagen och kursen avslutades med kursutvärdering och en sammanfattning av kursen där deltagarna framförde sin uppskattning av kursens innehåll, upplägg och genomförande. Kursledningen hoppas nu på en lika välfylld och motiverad kurs år 2018. Tack lärare och elever för en givande och trevlig kurshelg.

Lars Pettersson/FVRF



Eleverna på IK UG vid uppstart



Thom Gustafsson handleder en av grupperna

Kursledningens inriktning med kursen var att eleverna skulle få uppleva lagom med teori och huvudvikten lagd på grupparbete och praktiska övningar med redovisning och efterföljande diskussion i storforum. Kursen startade med repetition avseende utbildningsgången för instruktör samt information om olika kurser för instruktörer som vill bibehålla eller skaffa sig ytterligare kompetens. Därefter följde ett utbildningspass i verksamhetssäkerhet följt av ett arbete med Forsvarsmaktens pedagogiska grundsyn avseende de sex utgångspunkterna. Eftermiddagen

Instruktörskurs Handledare Halmstad

Att handleda är ett lika stort ansvar som ett privilegium. Det är samtidigt något alla kurschefer ska behärska och varje elev och kollega ska kunna förvänta sig att få på ett professionellt sätt. Vad är då professionell handledning? Svaret har säkert den handledde och utfallet syns efterhand i form av utveckling eller befästandet av kompetensen hos både handledd och handledare.

I slutet av oktober genomfördes IK Handledare vid LSS Friv i Halmstad av fem elever med instruktörsbakgrund, tre elever från Flygvapenfrivilliga och två från Försvarsutbildarna. Kursinnehållet bestod av, förutom in-studeringsuppgifter, bla värdegrund, ledarskap, ledarstilar samt verksamhetssäkerhet. Efter genomgång av handledningsförloppen lades tyngdpunkten på samtalsövningarna som genomfördes i triader med efterföljande dialog om genomförandet och de olika upplevelserna i respektive roller. Upplevelserna och erfarenheterna kan sammanfattas med, *insikt om värdet av ödmjukhet i bemötandet och under samtalet*. Sista dagen ägnades åt handledning av grupper.

Handledning är både en förutsättning och ett verktyg i utvecklingsinriktat lärande. Efter inläring ska eleven befästa och utveckla sina nya kunskaper och då behövs handledning. Detta



Kurschefen ser till att full aktivitet råder i gruppen

för att eleven ska öka sin förmåga till nyanserad tolkning och förståelse av oväntade situationer och sin möjliga roll i dessa. I mötet och samtalet kan man vid första anblicken skimta toppen på isberget av de underliggande påverkansfaktorerna för inläringen. I bemötandet avgörs om samtalet leder till metodstyrt eller utvecklingsinriktat lärande, regelbaserat eller reflekterat handlande.

I utvecklingsinriktat lärande finns svaren redan i den handledde. Kunskap skapas i eleven av eleven. Här sker handledning när handledaren förstår den handleddes förståelse för sin uppgift och eleven själv tar ställning

utifrån sin egen förståelse och kunskap. Samtidigt äger handledaren ansvaret i det oavsiktliga lärandet som också sker. Att agera mothåll, ifrågasätta och konfrontera är din skyldighet om samtalet skulle närma sig gränsen för t.ex. säkerhet eller värdegrund.

Det räcker inte med att göra saker rätt, det ska samtidigt göras rätt saker.

I min handledarroll påminner jag mig ofta med:

"Du vet vad du hörde, men inte om det var så den andre menade"

"Du vet vad du sa, men inte om det var så den andre uppfattade dig"

Handledning tar tid och kräver förutom fackkunskaper även självinsikt och ödmjukhet. Stort tack till alla som medverkade på ett mycket bra sätt till genomförandet av en spännande kurs och ett antal insikter. Avslutningsvis, kursen IK HL är ett måste för våra instruktörer, som instruktör kommer du alltid befinna dig i olika handledarroller, så se till att ha rätt kompetens, gå IK HL och upplev glädjen att kunna handleda.

*Torbjörn Holm
Kurschef IK HL*



Skolchefen håller lektion i verksamhetssäkerhet

NY OFFICERSUTBILDNING



Examen för specialistofficerare vid Ledningsregementet.

För att möta den förändrade officersrollen och införandet av trebefälssystemet (officerare, specialistofficerare och gruppbefäl) har Försvarsmakten till delar reformerat utbildningen av yrkes- och reservofficerare. De största förändringarna sker inom ramen för utbildning till officer.

Militär grundutbildning eller aspirantutbildning följt av officersprogrammet är och förblir huvudvägen för att tjänstgöra som officer, men rekrytering enbart via officersprogrammet är inte tillräcklig för att fylla behoven. Därför har konceptet "Fler vägar in" skapats som öppnar för olika möjligheter att bli officer, till exempel genom införande av aspirantutbildning och Försvarsmaktens

officersutbildning.

Grundutbildning med gruppbefälsutbildning är i dag första steget till att bli officer i Försvarsmakten. Från 2018 kommer de som inte har dessa nödvändiga förkunskaper att kunna söka en aspirantutbildning. Sedan finns möjlighet att välja någon av Försvarsmaktens utbildningar eller Försvarshögskolans officersprogram för att bli anställd som yrkes- eller reservofficer och senare utvecklas inom professionen.

DEN "NATURLIGA VÄGEN" att bli officer har sedan länge varit att gå Försvarshögskolans officersprogram och få en akademisk officersexamen (en yrkesexamen) om 180 högskolepoäng. För de som redan har

en akademisk examen finns nu också en annan väg, nämligen att gå Försvarsmaktens officersutbildning. Utbildningen genomförs mestadels vid Militärhögskolan Karlberg. Den omfattar krigsvetenskap, ledarskap, officer i militära professionen och befattningsspecifik utbildning. Stora delar av utbildningen läses tillsammans med Försvarshögskolans officersprogram.

Försvarsmakten och Försvarshögskolan har tagit fram ett högre officersprogram riktat till officerare som ska vidareutbildas mot högre nivå. Genom utbildningen ges förutsättningar för en utveckling av ämnet krigsvetenskap baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Den första kursen startar hösten 2018.

Den som vill bli specialistofficer och expert inom ett särskilt område kan välja att söka Försvarsmaktens specialistofficersutbildning där teori och praktik varvas med fokus på ledarskap och yrkesspecifika kunskaper. De specialistofficerare som sedan vill utvecklas mot befordran till förvaltare och högre tjänstegrader kan söka Försvarsmaktens högre specialistofficersutbildning.

PÅ SENARE TID har Försvarsmaktens återupptagit utbildning och vidareutbildning av reservofficerare. Det finns nu en ettårig grundutbildning och en kortare, anpassad utbildning för erfarna gruppbefäl, soldater och sjömän samt vidareutbildning genom taktisk stabskurs.

Denna beskrivning av Försvarsmaktens utbildningssystem för yrkes- och reservofficerare är givetvis inte helt uttömmande.



Övergripande bild över Försvarsmaktens och Försvarshögskolans grund- och vidareutbildning av yrkes- och reservofficerare.

Sammanställningen visar dock på vilka steg som tagits de senaste åren för att skapa ett mer attraktivt och effektivt utbildningssystem. Arbete kvarstår och bland annat behöver systemet för tillgodoräknande av reell kompetens förtydligas liksom möjligheterna till växling mellan personalgrupperna yrkes- och reservofficerare.

Försvarsmakten ser också över möjligheterna att utvidga konceptet "Fler vägar in", bland

annat genom att öppna

» officersprogrammet för erfarna gruppbefäl, soldater och sjömän samt specialistofficerare (uppdragsutbildning, förkortad utbildningstid)

» officersutbildning för fler grupper som kan anställas enligt 20 § Officers-förordningen

Text Catarina Hanell/
Ledningsstaben,
Personalavdelningen **Foto**
Niklas Ehlén/ComCam

Medlemsavgift i Flygvapenfrivilliga

I början av januari 2018 kommer du att få ditt inbetalningskort för medlemskap hemsänt till dig via brev. Flygvapenfrivilliga vill att du betalar din medlemsavgift på 200 kr senast den 31 januari. Glöm inte att fylla i ditt personnummer, namn och mailadress.

Om du har bytt adress, telefonnummer mm. Meddela oss det då genom att skriva "Adressändring" på inbetalningskortet/internetbetalningen och ange det som skall ändras.

Ps, du vet väl att du själv kan logga in på vår hemsida www.fvrf.se och under "Min sida" själv kan ändra adress mm samt lägga in foto och CV.

TACK MEDLEM I FLYGVAPENFRIVILLIGA, DU BEHÖVS!

Lars Pettersson/FVRF

Praktik på Sveriges delegation vid Nato



Sarah Andersson tillsammans med svenska Nato-delegationens ambassadör Håkan Malmqvist

Hej, mitt namn är Sarah Andersson och jag är praktikant på Sveriges delegation vid Nato. Min bakgrund i Flygvapenfrivilliga Region Syd började med en sommarkurs på F 17 2014. Genom ungdomskursernas utbildningstillfällen, besök på regementen, möten med försvarsanställda och internationella utbyten, har jag utvecklat ett stort intresse för FVRF och Försvarsmakten. Idag engagerar jag mig som funktionär i ungdomsutbildningens helg och säsongsverksamhet och på hedersuppdrag som ungdomsledamot i FVRF Region Syds styrelse.

Varför gör jag praktik vid Nato? Vid mitt mönstringstillfälle i augusti 2015 planerade jag att påbörja min militära karriär, men ombads med hänsyn till min dåvarande ålder och målsättning återkomma. I samband med min mönstring hade jag blivit antagen till kandidatprogrammet Europastudier med humanistisk profil vid Lunds Universitet. Min ambition att arbeta inom ramen för det svenska försvaret avtog inte utan ökade. Jag såg möjligheter i kandidatprogrammet att få en bredare bas inom samhälls-

kunskap och internationell politik samtidigt som jag fördjupade och utvecklade mina intressen. Jag valde att söka praktik på Sveriges delegation vid Nato för att jag vill arbeta med säkerhetspolitiska frågor i en internationell kontext. Jag vill lära mig om hur Sveriges arbetsprocess, kommunikation och utveckling med andra internationella aktörer fungerar. Jag vill följa och delta i delegationens

arbete med internationella säkerhetspolitiska frågor för att ta lärdom inför framtida arbeten. Jag fann och ansökte om praktikerbjudandet via hemsidan swedenabroad.com

När man talar om relationen mellan Sverige och Nato, är det viktigt att minnas att Sverige är ett partnerland och inte ett Nato-allierat medlemsland. Det innebär att Sverige etablerat olika former av partnerskapsamarbeten med Nato. År 1994 inledde Sverige samarbete med Nato genom partnerskapsavtalet Partnerskap för fred (PFF). 1997 Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPR) och 2014 Interoperability Platform (IP), Enhanced Opportunity Programme (EOP) and Host Nation Support (HNS). Dessa samarbeten bidrar till att stärka vår förmåga att samarbeta med andra aktörer, i enlighet med Sveriges säkerhetspolitiska doktrin.

Arbetsuppgifter och en dag på delegationen, på delegationen arbetar ungefär 15 lokal och utsända. Mina arbetsuppgifter är att tillsammans med dessa eller på egen hand närvara vid möten, konferenser eller evenemang. Jag följer upp särskilda



Inbjudande entré med en dalahäst och kungaparet



händelseutvecklingar och rapporterar om inhämtade uppgifter. Att koordinera besök av delegationen och ingå i olika arbetsgrupper är också delar av mina ansvarsområden. En arbetsdag kan inledas med ett morgonmöte eller videokonferens och följas av ett besök på en partner eller alliansdelegation. Under förmiddagen kan rapportsammanställningar eller besök äga rum och på eftermiddagen kan ett möte på högkvarteret utfärdats. Där deltar partner- och medlemsländer från olika arbetsgrupper vid konvent. Arbetsdagen kan avslutas genom ytligare rapportsammanställningar eller genom deltagande vid ett större evenemang.

Svenska heraldiska informationstavlor vid delegationens entré

Sarah Andersson/FVRF Syd



Flygvapenfrivilligas riksförbund sänder en julhälsning till medlemmar och samverkande Flygflottiljer, skolor och förband.
Vi tackar för stöd och bra samverkan under 2017.
Vi ser fram mot fortsatt gott samarbete under 2018

En riktigt God Jul
och
Gott Nytt År!

Regional ungdomsutbildning i syd

Ungdomarna i Region Syd spenderade några av sina lediga höstlovsdagar under vecka 44 på F 17 med regional ungdomsutbildning.

Under onsdagen reste ungdomar från hela regionen till F 17. Inkvartering skedde efter ankomst under kvällen i kasern 24 samt idrottshall. Boendet delades med FVRF GU-F.

Torsdagen inleddes med morgonrutin och BRAK därefter tog 3. Helikopterskvadron hand om ungdomarna och genomförde studiebesök hela förmiddagen.



Sjukvårdsföreläsning i aulan

Lunch utspisades gemensamt isolerat utanför kasern 24 i väntan på transport till Karlskrona simhall. Väl i idrottshallen genomfördes simning för ungdomsidrottsmärkets valörer uppdelat på två täter. LK1 och LK2 tillsammans och FK för sig. Resultatet var över förväntan med merparten av eleverna i silver- och guld kategorin. Efter transport tillbaka till F 17 under eftermiddagen genomförde LK2 studiebesök hos SIS, Samband och Informationssystem. LK1 genomförde förberedelser för att gå ut i fältföreläggning med bland annat repetition av upprättande av knäpptält samt materielkunskap. Samtliga elever utspisade middag i matsalen

LK2 och FK fick efter middagen en fördjupad föreläsning om sjukvårdstjänst i Försvarmakten och informa-



GK Malmö på hinderbanan

tion om tjänster vid flygbassäckpluton samt underhållspluton. Samtidigt omgrupperade LK1 medelst fotmarsch till övningsområde Hultet och upprättade förläggning med knäpptält. Kvällen avslutades med grupparbete för LK2, syttjänst för FK, samt mörkerförvisning i fält för LK1.

Fredagen inleddes med morgonrutin för kurserna förlagda i kasern. LK1 påbörjade rivning av förläggning direkt vid soluppgång.

Därefter bedrevs kursvis verksamhet fram till strax innan lunch då kurserna lyssnade på föreläsning om FVRF och de frivilliga försvarsorganisationerna. Syftet med denna föreläsning som avslutning på denna regionala övning var att öka förståelsen för den egna organisationen och hur den arbetar med bland annat ungdomsutbildningen.

Ungdomarna återvände hemåt från F 17 efter lunch och genomförd avslutning i aulan.

Samtidigt som den regionala höstövningen genomfördes på F 17 bedrev också regionen en föreningsaktivitet på Husie i Malmö, syftet med denna var att genomföra en riktad rekrytering mot ungdomar i Malmöregionen till en Grundkurs. Resultatet var bra och regionen kommer att fortsätta rikta fokus mot storstadsdelarna av regionen.

Region Syd avslutar höstens verksamhet med ungdomsövningar helgen vecka 48 i både Ronneby och i Halmstad.

*Axel Boltenberg
Ungdomsansvarig Region Syd*



BRAK, morgonövning i kasern

Höstens ungdomsverksamhet i region väst

Efter en väl genomförd och uppskattad sommarkurs var det dags att återgå till den terminbundna verksamheten. Ett stort antal av både nyfikna elever från sommarkursen och återvändande elever i de båda ledarskapskurserna stod uppställda utanför på kaserngården på Skaraborgs flygflottilj. Fortsättningskursen utrustade och genomförde repetitionsutbildning i bland annat vass egg, exercis och förläggningstjänst. Ledarskapskurserna fick fokusera på vad ledar- och chefskap är och vilka skillnader som finns mellan de två begreppen, för att sedan gå ut i fält och få praktisera sitt ledar- och chefskap.

I och med Forsvarsmaktsövningen Aurora blev ungdomshelgerna något förskjutna då nästan samtliga av instruktörer kallades in för att tränas i sin krigsbefattning. Trots det något längre uppehåll stod det nästan lika många tappra själar under resten av hösten. Vidare genomfördes i sedvanlig ordning utbildning i kallt väder för att kunna fortsätta bedriva verksamheten även under den kallare delen av året. Ledarskapskurs 2 fick även en gedigen genomgång om vilka regelverk som styr planeringen och genomförandet av ungdomsverksamheten vilket var en väldigt stor överraskning för flera. När det väl sjunkit in så presenterades det vad en övningsplan är och hur man skriver en sådan. Kvällens uppgift var att, i mindre grupper, skriva en egen övningsplan. En uppgift som snabbt visade sig vara lättare sagt än gjort. I november omgrupperade samtliga kurser till ett, för ungdomarna nytt och okänt övningsfält, Sågebacken. Bussen kom fram tidigt lördag morgon och eleverna kändes sig allmänt luftlandsatta till en början då allt kändes lite nytt. LK1- och LK2-eleverna gick som grupp och troppchefer



Hög ungdomsaktivitet under fältövningen

för FK-eleverna. Efter en snabb marschorder påbörjades en medellång marsch som kantades av frågor om allt från olika flygplanstyper till att namnge Europas länder. Regnet strilade ner under dagen, men som tur var så blev det uppehåll lagom till lunchen. Maten serverades i påse och en del fick även prova på att äta amerikanska MRE, vilket var uppskattat även om en del rätter tydligen var lite för söta. Marschen slutade vid förläggningsplatsen vid en sitta sjö där eleverna fick upprätta vindskydd. När höstmörkret hade sänkt sig så sprakade eldarna och varm korv dukades fram som eleverna fick grilla.

Natten blev mild och inte allt för blöt och många av eleverna var väldigt förvånade över hur bra de hade lyckats sova under natten i vindskyddet. Glada i hågen så åkte de buss tillbaka hem till flygflottiljen för vård. Novemberövningens sista moment var orientering mot ungdomsidrottsmärke, som gav blandade resultat som vanligt och alla elever kom hem till en välförtjänst lunch i matsalen.

Text: Patrik Pettersson

Foto: Ulrika Leijon

Är dina medlemsuppgifter aktuella?

Annars finns det risk för att du inte får dina löneuppgifter, missar medlemstidningen samt kallelse till kurser och övriga aktiviteter.

Du uppdaterar dina personuppgifter via www.fvrf.se under "Min sida" Behöver du hjälp, kontakta din kanslichef eller FVRF kansli.

De vill göra en insats

Viljan ”att göra en insats” har blivit mer påtaglig på senare år. Det märks inte minst i den grundutbildning för frivilliga till Hemvärnet som just genomförts vid F 17 där 25 elever utbildar sig till framtidens specialister inom Hemvärnet

Från tidig morgon nästan ända in på natten, varje dag, fullproppat med övningar och teori kring exempelvis personlig färdighet, vapentjänst, sjukvård, förmåga att resa tält. Den militära grundutbildning som genomfördes vid F 17 är onekligen en prövning och ett stickspår från vardagen för deltagarna.

Förutom sjukvård sköter specialisterna uppdrag såsom transporter, förplägnadstjänst och expedition m.m.

Utan specialister stannar Hemvärnet.

Rekryteringsbehovet är stort och vi måste jobba stenhårt.

En skillnad som märkts på senare år

är ändå inställningen hos de som genomgår utbildningen. Jag har aldrig tidigare hört så många säga att de vill göra en insats. Eleverna är verkligen engagerade och det känns jättekul och många ville inte åka hem.

Målsättningen är att alla fortsätter mot en befattning inom Hemvärnet någonstans i Sverige.

*Adam Hovind
Kurschef GUF F 17 2017*



Framryckning i skyl av rök



Uppställda för övning

Från den 1 januari 2018 kommer ungdomar kunna söka Sommarkurs via Flygvapenfrivilligas hemsida www.fvrf.se samt få information om vad man får uppleva på en Sommarkurs.

SOMMARKURS I FLYGVAPNET



FLYGVAPENKUNSKAP – KAMRATSKAP – FÖRSVARSMAKTEN – STRAPATSER- FLYGNING – LÄGERLIV – UTMANINGAR

Arbetsgrupp FVRF-ungdom på möte i Stockholm

Sista helgen i november träffades AG Ungdom på FVRF kansli i Stockholm för att fortsätta med arbetet som påbörjades i februari i år. Ett arbete som syftar till att uppdatera grundbestämmelserna för ungdomsverksamhet inom FVRF inklusive berörda kursplaner. Arbetsgruppen utgörs av representanter från våra fem regioner, främst de med ansvar för ungdomsverksamheten.

Utbildningschef, Jan Otterström, välkomnade deltagarna och inledde med en genomgång av syfte, mål och förväntningar på helgens arbete. Inledande diskussioner gav deltagarna möjlighet att respondera på och utveckla de olika arbeten och förslag på förändringar som syftar till förbättringar inom FVRF ungdomsverksamhet. Bara detta att företrädarna för de olika regionerna tillsammans får ”vända och vrida” på sina gemensamma frågeställningar är mycket givande.

En del av programtiden ägnades åt att gå igenom och skapa samsyn på genomförandet av FVRF vinterkurser som genomförs 2018 under fem veckor, vecka 7–8 i Älvdalen och vecka 9–10 i Dagsådal samt vecka 10 i Luleå. Anmälningläget till kurserna är gott, ca 140 ungdomar har anmält sig och instruktörskadern är fylld.

Under helgen arbetades det både



Ingen tid till att sitta och fika



Stefan, Mats och Tord genomför grupparbete



Patrik, Maria och Stein med sitt grupparbete

i grupp och enskilt och med det gemensamma målet att förnya vår ungdomsverksamhet. Stort utrymme fick arbetet med att arbeta fram ett nytt koncept gällande den traditionella kursstegen, Sommarkurs, Fortsättningskurs, Ledarskapskurs 1, Ledarskapskurs 2.

Helgens arbete avslutades med att arbetsgruppen kunde sammanfatta med att FVRF ungdomsverksamhet har

med det framtagna underlaget goda förutsättningar att bli ännu bättre och än mer attraktiv för våra ungdomar. Underlaget kommer nu att sammanställas och slutjusteras med målet att vi från 1 januari 2018 har uppdaterade grundbestämmelser för ungdomsverksamheten inom FVRF samt under Q1 2018 får uppdaterade kursplaner att efterhand tillämpa under 2018.

Än en gång – det går inte att förbise det positiva i att kunna göra ett sådant här arbete tillsammans och under dessa former. Finns sannolikt inte ett bättre sätt att sprida den stora kompetens som finns inom regionerna över våra regionsgränser.

Utbildningschefen avslutade helgen med att tacka deltagarna för ett mycket bra och värdefullt arbete.

Lars Pettersson/FVRF



Hela Ag/Ungdom samlade för uppstart

Ungdomstävling i Estland, Valga

I slutet av september åkte 15 ungdomar och 3 instruktörer från Flygvapenfrivilliga till Valga, i sydöstra Estland. Syftet var att knyta band med ungdomar och instruktörer ur Kaitse-liit, deras hemvärnsorganisation, och att delta i deras årliga ungdomstävling ”Kuperjanovlaste rada”. De har gett tävlingen namn efter en av de stora frihetskämparna under frihetskriget 1918-1920, Julius Kuperjanov.

Under flera år har Flygvapenfrivilliga samarbetat med Estländska hemvärdet, ett samarbete som tog fart vid den årliga HvSS-tävlingen för ett antal år sedan. Esterna har sedan vintern 2014 deltagit med ca 20 deltagare årligen i Region Mitts vinterutbildning. Detta var det andra året i rad som ungdomar ur FVRF besökte Estland och deltog i deras tävling, vilket även i år upplevts som ett roligt utbyte som ger FVRF och Estlands ungdomsverksamhet möjlighet att utbyta idéer mellan varandra och att utveckla verksamheten framåt.

Besöket i Estland bestod av flera olika block: förberedelser, tävling, återhämtning och kännedom om Estland. De inledande förberedelserna bestod bland annat av att vi fick lära känna de ansvariga på plats och även se delar av området som tävlingen skulle vara i. I år var några av de estniska



Gruppen får order inför nästa moment



Tävlingsmoment att söka samband i skogen



Gruppmoment att identifiera fordon

ungdomarna med oss i stort sett hela vår vistelse vilket var mycket uppskattat. Under första kvällen besökte vi den lokala aktivitets gården där det genomfördes en gruppaktivitet i ett mörklagt hus. Tyvärr kunde alla inte genomföra detta då vissa funktioner gick sönder men det var en spännande aktivitet enligt de som fick uppleva det.

Ungdomstävlingen genomfördes som en dygnstävling och inleddes med att gruppen i första momentet skulle utse två personer som skulle lösa ett problem. Beroende på resultatet fick grupperna sin starttid. Natten fick

de sova inne i en stor herrgård där esterna vanligen har sommarkolonin och liknande. På lördag morgon gav sig sedan grupperna ut på marschen och hade ett drygt dygns utmanande moment att se fram emot.

Momenten var många och en blandning av fysiskt krävande moment och moment som krävde mer tanke. De innehöll bland annat sambands-tjänst, avståndsbedömning, knopar, igenkänning av olika militära fordon, hinderbana, orientering i både dagsljus och mörker. I vissa områden fanns det motståndsmän vilka skulle försöka att fånga deltagarna och deltagarna fick uppträda försiktigt om de inte ska upptäckas.



Helt slut, skönt med lite vila



Det här var skoj, det gör vi gärna om

Instruktörerna som deltog var undertecknad, Sven-Olof Olofsson och Camilla Nylander. Under vissa delar av tävlingen fick vi möjlighet att följa med respektive lag och se hur de agerade under marsch samt vid momenten. Eleverna genomförde tävlingen på ett mycket bra sätt och vi instruktörer är stolta och imponerade deras insats. Slutsatsen är att FVRF har en bra nivå på ungdomsutbildningen i samtliga regioner. Eleverna har visat på gott kamratskap och haft ett bra driv under resan och tävlingen. Bra jobbat!

*Mats Karlström, Kontingentschef
Foto, Sigrít Sæinas och
Mats Karlström*



Alla deltagare uppställda inför prisutdelning

FVRF-kurser 2018

Kurser 2018 som FVRF medlemmar kan söka.

Mer info på www.flygvapenfriviliga.se/utbildning/kurskatalog



Instruktörskurs Tillämpning	12 mars-21 mars 13 augusti-22 augusti 19 november-28 november	Såtenäs Halmstad Luleå
Grundkurs HV-Undkomp	20 augusti-31 augusti	Såtenäs
Fortsättningskurs HV-Undkomp	20 augusti-31 augusti	Såtenäs
Instruktörskurs Ungdomspedagogik	13 april-15 april 28 september-30 september	Ronneby Linköping
Instruktörskurs Uppgradering	4 maj-6 maj	Linköping
Instruktörskurs Grunder	3 februari-16 februari 7 april-20 april 25 juni-8 juli 29 september-12 oktober	Uppsala Halmstad Halmstad Linköping
Instruktörskurs Fortsättningsutb.	19 april-22 april	Halmstad
Grundläggande soldatutbildning för frivilligpersonal (GU-F)	25 juni-8 juli 6 oktober-19 oktober	Luleå Ronneby
Kurschefskurs	17 oktober-26 oktober	Halmstad
Kurschefskurs Fortsättningsutb.	19 oktober-21 oktober	Halmstad
Handledare Instruktor	8 november-11 november	Halmstad
Utbildningssäkerhet/Övningsledare	23 november-25 november	Luleå